



Brussel, 8.4.2024
COM(2024) 159 final

2024/0086 (COD)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot toekenning van macrofinanciële bijstand aan het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië

{SWD(2024) 89 final}

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Tegen de achtergrond van de steeds moeilijkere mondiale economische ontwikkelingen is de economische groei van Jordanië de afgelopen vijf jaar over het algemeen stabiel gebleven op ongeveer 2 % (ongerekend een duidelijke krimp in het jaar van de COVID-19-pandemie in 2020). Deze groei was echter zwakker dan die van andere landen in de regio en niet sterk genoeg om de zeer hoge werkloosheid te verlagen of de aanzienlijke schuldenlast van de overheid te helpen verlichten. De begrotingsdruk is zelfs hoog gebleven, met aanhoudende begrotingstekorten bovenop de reeds hoge overheidsschuld, die in 2023 uitkwam op 88,7 % van het bbp (exclusief deelnemingen van de Social Security Corporation). De consumptieprijzinflatie bleef de afgelopen vijf jaar relatief beperkt en vertraagde eind 2023 tot 1,6 %, onder meer als gevolg van het beleid van monetaire verkrapping. Verwacht wordt echter dat de hoge rentetarieven in de toekomst op de economische bedrijvigheid zullen wegen. Aan de externe kant kent Jordanië chronische externe tekorten (7,1 % van het bbp-tekort op de lopende rekening in H1 2023) als gevolg van het aanhoudende tekort op de goederenhandel, dat een weerspiegeling is van de afhankelijkheid van de economie van de invoer van energie, voedsel en machines in combinatie met een zwakke exportbasis.

Een in grote lijnen gepaste beleidsrespons en grootschalige internationale steun hebben het land tot dusver geholpen de macro-economische stabiliteit te handhaven, maar de aanhoudende economische uitdagingen die tot uiting komen in externe en begrotingstekorten, maken de economie kwetsbaar voor externe schokken. De afgelopen jaren heeft Jordanië initiatieven genomen om zijn economie te moderniseren, laatstelijk met de economische moderniseringsvisie van 2022, om buitenlandse investeringen aan te trekken en groei te bevorderen, mede ondersteund door de hervormingsagenda's die aan de eerdere operaties voor macrofinanciële bijstand (MFB) ten grondslag liggen.

Deze hervormingsinspanningen werden ondernomen in een tijd waarin Jordanië te maken kreeg met meerdere externe schokken, met name de oorlog in buurland Syrië en de grote toestroom van vluchtelingen die daarop volgde, de COVID-19-pandemie, de grootschalige aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne, toegenomen veiligheidsuitdagingen langs de Syrische grens en, meest recentelijk, de oorlog in Israël/Gaza en de daaruit voortvloeiende crisis in de Rode Zee die belangrijke handelsroutes aantast.

In het licht van de vele externe schokken en het belang van het land voor de stabiliteit in de regio, heeft Jordanië de afgelopen tien jaar in verschillende vormen aanzienlijke steun gekregen van zijn internationale partners. Dit omvat drie MFB-programma's sinds 2014 voor in totaal 1 080 miljoen EUR; vier opeenvolgende programma's van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) sinds 2012; en aanzienlijke steun van de VS in de vorm van subsidies. De derde en laatste MFB-operatie (MFB-III, 2020-2023) met een oorspronkelijk bedrag van 500 miljoen EUR werd in januari 2020 goedgekeurd en vervolgens (mei 2020) aangevuld met 200 miljoen EUR als reactie op de sociaal-economische gevolgen van de COVID-19-pandemie in 2020. MFB-III werd in mei 2023 met succes afgesloten en had steun verleend voor hervormingen op het gebied van het beheer van de overheidsfinanciën, de nutssector, het sociaal en arbeidsmarktbeleid en het bestuur, waar over het algemeen positieve, doch enigszins ongelijke vooruitgang werd geboekt.

In dit verband en gezien de aanhoudende aanzienlijke financieringsbehoeften van Jordanië en de vele uitdagingen waarmee het land wordt geconfronteerd, hebben de Jordaanse autoriteiten op 8 oktober 2023 in een brief aan commissaris Gentiloni om een follow-up-MFB-operatie

van 700 miljoen EUR verzocht, waarbij zij specifiek verwezen naar moeilijke mondiale economische vooruitzichten, restrictieve kredietvoorwaarden als gevolg van monetaire verkrapping, hoge energiekosten, inflatoire druk en de last van de Syrische vluchtelingen crisis. De oproep tot verdere bijstand komt in een situatie van toenemende onzekerheid en regionale instabiliteit, niet in de laatste plaats als gevolg van het uitbreken van de oorlog in het naburige Israël en Gaza op de dag vóór de verzending van de brief.

Na een grondige beoordeling van de politieke en economische situatie in Jordanië dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een voorstel in voor nieuwe macrofinanciële bijstand van maximaal 500 miljoen EUR ten gunste van Jordanië. De voorgestelde macrofinanciële bijstand zou Jordanië helpen een deel van zijn resterende externe financieringsbehoeften te dekken, in het kader van het nieuwe IMF-programma, en zou, door de nodige budgettaire ruimte te creëren, ook bijdragen tot het veiligstellen van de lopende hervormingsvooruitgang.

De uitbetaling zou in drie tranches plaatsvinden, waarbij de vrijgave van elke tranche strikt gekoppeld zou zijn aan vorderingen bij de uitvoering van zowel het IMF-programma als een aantal aanvullende beleidsmaatregelen waarover tussen de Commissie en de autoriteiten overeenstemming moet worden bereikt en die in een memorandum van overeenstemming moeten worden opgesomd. Het memorandum van overeenstemming kan in beginsel beleidshervormingen omvatten die gericht zijn op economisch bestuur, met inbegrip van het beheer van de overheidsfinanciën en de belastingdienst; sociaal en arbeidsmarktbeleid en bestuur en bestrijding van fraude, corruptie en witwassen. De uitvoering van de voorgestelde operatie zal naar verwachting gepaard gaan met de steun in het kader van begrotingsmaatregelen die worden gefinancierd door het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking – Europa in de wereld (“NDICI – Europa in de wereld”).

Zoals nader uitgelegd in het werkdocument van de diensten van de Commissie dat dit voorstel vergezelt, is de Commissie – mede op basis van de door de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) verrichte beoordeling van de politieke situatie – van mening dat aan de politieke en economische randvoorwaarden voor de voorgestelde MFB-operatie is voldaan.

- **Algemene economische context**

De economische groei is de afgelopen jaren stabiel maar relatief laag gebleven (vergeleken met andere landen in de regio) en zal naar verwachting slechts langzaam aantrekken. Na de krimp tijdens de COVID-19-pandemie herstelde het bbp zich met 2,2 % groei in 2021 en 2,5 % in 2022; de groeiverwachtingen voor 2023 zijn licht neerwaarts bijgesteld tot 2,6 % na het uitbreken van de oorlog tussen Israël en Gaza in het vierde kwartaal. De sectoren die in 2023 het meest aan de economische groei hebben bijgedragen, waren de landbouw, de verwerkende industrie, het toerisme en de mijnbouw, wat de nog steeds sterke rol van deze sectoren in de economie weerspiegelt, maar ook het herstel van het toerisme. Er blijven grote structurele uitdagingen bestaan om de economische groei te stimuleren, met name op het gebied van de ontwikkeling van de particuliere sector, waar tekortkomingen blijven bestaan in het ondernemingsklimaat, de toegang tot financiering, de flexibiliteit van de arbeidsmarkt en het openbaar bestuur.

De economische groei is niet krachtig genoeg geweest om de zeer hoge werkloosheid terug te dringen. Het terugdringen van de traditioneel hoge werkloosheidsgraad en het verhogen van de arbeidsmarktparticipatie zijn belangrijke structurele uitdagingen in Jordanië. In 2023 daalde de werkloosheidsgraad licht tot 22,3 % in het derde kwartaal (22,9 % in 2022). De werkloosheid blijft hoog, met name voor vrouwen, jongeren en universitair afgestudeerden,

waarbij de arbeidsparticipatie van vrouwen (ongeveer 14 % in 2023) een van de laagste ter wereld is.

De inflatie is in 2023 aanzienlijk vertraagd, met een gemiddelde inflatie van 2,1 % in 2023 (tegen 4,2 % in 2022). De prijsstijgingen namen af als reactie op de verkrapping van het monetaire beleid en de lagere mondiale grondstoffeprijzen. De centrale bank van Jordanië heeft haar beleidsrente in 10 stappen verhoogd van 2,5 % in maart 2022 tot 7,5 % in juli 2023. De besluiten van de centrale bank van Jordanië waren noodzakelijk gezien de koppeling van de Jordaanse Dinar aan de USD, om in overeenstemming te zijn met de monetaire verkrapping van de Amerikaanse Federal Reserve en om druk op kapitaalstromen te vermijden, en bij te dragen tot de matiging van de inflatoire druk.

De begrotingssituatie blijft een uitdaging, met structureel hoge tekorten die een smalle inkomstenbasis weerspiegelen (mobilisering van de binnenlandse belastinginkomsten 16 % van het bbp, tegenover Tunesië 23,3 % van het bbp en Marokko 21,4 % van het bbp) en verder bijdragen tot het al hoge schuldniveau. Het begrotingstekort bedroeg 5,1 % voor de eerste acht maanden van 2023 (4,6 % van het bbp in 2022), ongeveer in overeenstemming met het gemiddelde begrotingstekort van de afgelopen vijf jaar. De inkomsten van de overheidssector stegen in de eerste acht maanden met 5,4 % ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder, als gevolg van hogere inkomsten- en winstbelastingen. De totale uitgaven stegen met 2,9 % als gevolg van hogere rentebetalingen, militaire uitgaven en beloning van werknemers in de civiele sector. In april 2023 heeft Jordanië met succes euro-obligaties uitgegeven voor een bedrag van 1,25 miljard USD, ondanks de wereldwijde verkrapping van de financieringsvoorwaarden. De uitgifte heeft een looptijd van zes jaar aan 7,5 % en werd zes keer overtekend, waardoor de overheid het oorspronkelijk gevraagde bedrag kon verhogen.

De totale overheidsschuld (ongerekend de door de Social Security Corporation (SSC) aangehouden schulden) bleef in 2023 op een zeer hoog niveau van 88,7 % van het bbp, iets minder dan 90,8 % van het bbp in 2021, waarbij de nominale bbp-groei in deze twee jaar groter was dan de schuldstijging. Na optelling van de door de SSC aangehouden schulden kwam de overheidsschuld in 2023 uit op 111,5 % van het bbp, na in de afgelopen tien jaar voortdurend te zijn gestegen (van 84,5 % van het bbp in 2013). In zijn verslag over de nieuwe regeling van de uitgebreide financieringsfaciliteit met Jordanië (januari 2024) heeft het IMF het niveau van de overheidsschuld van Jordanië als houdbaar beschouwd, waarbij het er voorts op wees dat, hoewel de risico's voor de houdbaarheid van de schuld bleven bestaan, de beleidsinspanningen van de autoriteiten en de voortdurende inzet van de ontwikkelingspartners ten aanzien van Jordanië belangrijke waarborgen zouden vormen.

Aan de externe kant kent Jordanië chronische externe tekorten als gevolg van het aanhoudende tekort op de goederenhandel, dat een weerspiegeling is van de afhankelijkheid van de Jordanië van de invoer van energie, voedsel en machines in combinatie met een zwakke exportbasis die steunt op sectoren met een lage toegevoegde waarde. De belangrijkste exportproducten waren de afgelopen jaren fosforzuur, potas en fosfaten, die hebben geprofiteerd van de toegenomen vraag na de Russische invasie van Oekraïne. Al met al bedroeg het tekort op de lopende rekening de afgelopen vijf jaar gemiddeld ongeveer 6,5 % van het bbp, met grotere tekorten in 2021-2023. Recent is het tekort op de lopende rekening gedaald tot 7,1 % van het bbp in H1 2023 (van 13 % in H1 2022, 8,8 % van het bbp in 2022), als gevolg van een toegenomen overschot in de handel in diensten als gevolg van stijgende inkomsten uit toerisme. Traditioneel sterke geldovermakingen uit het buitenland (ongeveer 8 % van het bbp in de afgelopen jaren) hebben ook bijgedragen tot de vermindering van het tekort op de lopende rekening. De bruto deviezenreserves van de centrale bank van Jordanië

zijn sterk gebleven, maar zijn in de periode 2021-2023 licht gedaald tot 17,3 miljard USD eind september 2023, waarmee naar schatting 7,6 maanden invoer van goederen en diensten wordt gedekt.

Het IMF verwacht in zijn prognoses van januari 2024 dat de economische groei zowel in 2023 als in 2024 op 2,6 % zal uitkomen. De vorige prognose werd licht neerwaarts bijgesteld naar aanleiding van het uitbreken van de oorlog in Israël/Gaza. De oorlog houdt echter een zeer aanzienlijk neerwaarts risico in voor de vooruitzichten, met name als gevolg van de toegenomen onzekerheid in de regio en de mogelijke gevolgen voor de belangrijke toeristische sector, met annuleringen door toeristen uit geavanceerde economieën, die een derde van de toeristische inkomsten vertegenwoordigen. De binnenlandse vraag kan negatief worden beïnvloed door consumentensentiment en een boycot van westerse merken, die naar verluidt van invloed kunnen zijn op de btw-inkomsten. Na de terroristische aanslag in Hamas van 7 oktober 2023 namen de spreads voor overheidsobligaties voor Jordanië tijdelijk toe, maar vier weken later stonden zij weer op het niveau van voor de oorlog. Een vergelijkbare ontwikkeling werd waargenomen voor de olieprijs. De aanhoudende Houthi-aanvallen op vracht- en energievatboten in de Rode Zee belemmeren de scheepvaart naar Azië en hebben gevolgen voor de uitvoer van Jordanië – met name de uitvoer van mineralen en chemische stoffen – en de invoer. De energie-invoer van Jordanië wordt minder hard getroffen, aangezien deze meestal lokaal via pijpleidingen verloopt.

Gezien de aanzienlijke overheidsschuld moet de budgettaire consolidatie worden voortgezet, zoals ondersteund door het nieuwe IMF-programma, teneinde het begrotingstekort te verminderen door de belastinggrondslag te verbreden en de efficiëntie en doelgerichtheid van sociale maatregelen te verbeteren. De inflatie in Jordanië is gedaald tot een laag niveau en zal naar verwachting laag blijven in 2024, mede als gevolg van de monetaire verkrapping van de centrale bank van Jordanië. Verwacht wordt dat de daaruit voortvloeiende hoge rentetarieven de groei van de kredietverlening aan de particuliere sector zullen afremmen. De begrotingstekorten en de externe tekorten zullen naar verwachting hoog blijven als gevolg van de onderliggende structurele uitdagingen om de begrotingsontvangsten en het handelstekort duurzaam te verbeteren. Aangezien Jordanië het grootste deel van zijn energie en een groot deel van zijn voedsel, waaronder essentiële granen, invoert, draagt de tragere groei van de mondiale grondstoffenprijzen bij tot een verlichting van de druk op de begrotings- en externe saldi. De crisis in de Rode Zee zal naar verwachting wegen op de uitvoer van meststoffen en fosfaten, terwijl de oorlog en de algemene regionale instabiliteit naar verwachting de inkomsten uit toerisme zullen doen dalen; in normale tijden verlichten beide sectoren de externe druk aanzienlijk.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Het Europees Parlement en de Raad hebben op respectievelijk 15 januari 2020 en 25 mei 2020 de Besluiten (EU) 2020/33¹ en (EU) 2020/701² tot toekenning van macrofinanciële bijstand aan het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië aangenomen. De totale bijstand van 700 miljoen EUR (500 miljoen EUR in het kader van Besluit (EU) 2020/33 en 200 miljoen EUR in het kader van Besluit (EU) 2020/701) is volledig uitbetaald in de periode 2020-2023.

¹ Besluit (EU) 2020/33 van het Europees Parlement en de Raad van 15 januari 2020 tot toekenning van verdere macrofinanciële bijstand aan het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië (PB L 14 van 17.1.2020, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/33/oj>).

² Besluit (EU) 2020/701 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 betreffende de toekenning van macrofinanciële bijstand aan uitbreidings- en nabuurschapspartners in de context van de COVID-19-pandemie (PB L 165 van 27.5.2020, blz. 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/701/oj>).

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

De voorgestelde macrofinanciële bijstand strookt met de toezegging van de EU om de economische en politieke situatie in Jordanië te ondersteunen en met de leidende beginselen voor het gebruik van dit instrument, zoals het uitzonderlijke karakter ervan, politieke randvoorwaarden, complementariteit, conditionaliteit en financiële discipline.

De EU en Jordanië onderhouden uitstekende betrekkingen en zijn sinds 2002 verbonden door een associatieovereenkomst (geavanceerde status sinds 2010)³. In 2022 hebben zij de partnerschapsprioriteiten⁴ ondertekend die tot doel hebben de samenwerking nog verder te versterken en die het partnerschap tot 2027 zullen sturen. De partnerschapsprioriteiten zijn gebaseerd op gemeenschappelijke waarden en dialoog en bevorderen hervormingen op gebieden als goed bestuur, de rechtsstaat, mensenrechten, sociale cohesie en gelijke kansen voor iedereen, non-discriminatie, milieu- en klimaatbescherming, macro-economische stabiliteit en het ondernemingsklimaat.

De voorgestelde macrofinanciële bijstand sluit tevens aan bij de doelstellingen van het Europees nabuurschapsbeleid. Hij ondersteunt mee de doelstellingen van de Europese Unie van economische stabiliteit en ontwikkeling in Jordanië en, meer in het algemeen, de veerkracht van de zuidelijke Europese nabuurschap. De macrofinanciële bijstand van de EU zou een aanvulling vormen op de subsidies die worden gemobiliseerd in het kader van het NDICI en andere EU-programma's en -instrumenten, en met name op de voorwaarden in het kader van de pakketten begrotingssteun die de EU uitvoert in het kader van het huidige meerjarig financieel kader 2021-2027. Door de Jordaanse autoriteiten te steunen bij de totstandbrenging van een passend kader om het macro-economische beleid te hervormen en structurele hervormingen door te voeren, zou de macrofinanciële bijstand van de EU de meerwaarde en de doelmatigheid van alle financiële steunmaatregelen van de EU, ook via andere instrumenten, ten goede komen.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

De rechtsgrondslag van dit voorstel is artikel 212 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie ("VWEU").

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

Het subsidiariteitsbeginsel is geëerbiedigd aangezien de doelstelling de macro-economische stabiliteit op korte termijn in Jordanië te behouden, onvoldoende kan worden verwezenlijkt door de lidstaten alleen en derhalve beter door de Europese Unie kan worden verwezenlijkt. De belangrijkste redenen zijn de budgettaire beperkingen op nationaal niveau en de behoefte aan krachtige donorcoördinatie om de omvang en de doeltreffendheid van de bijstand zo groot mogelijk te maken.

- **Evenredigheid**

Het voorstel is in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel: het blijft beperkt tot hetgeen minimaal vereist is om de doelstellingen van macro-economische stabiliteit op korte termijn te verwezenlijken en gaat niet verder dan wat voor dat doel nodig is.

³ PB L 129 van 15.5.2002, blz. 3 ([http://data.europa.eu/eli/agree_international/2002/357\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/2002/357(1)/oj)).

⁴ Partnerschapsprioriteiten EU-Jordanië 2021-2027, beschikbaar op: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-3304-2022-ADD-1/en/pdf>.

Zoals de Commissie op basis van de ramingen van het IMF in het kader van de regeling inzake de uitgebreide financieringsfaciliteit heeft berekend, komt het bedrag van de voorgestelde nieuwe macrofinanciële bijstand neer op 7,1 % van het geraamde resterende financieringstekort voor de periode 2025–2027. Dit strookt met de standaardpraktijken inzake lastenverdeling voor MFB-operaties (voor een land met een associatieovereenkomst zou de bovengrens 60 % bedragen volgens de conclusies van de Raad ECOFIN van 8 oktober 2002), rekening houdend met de bijstand die door andere bilaterale en multilaterale donoren aan Jordanië is toegezegd. Wanneer wordt gekeken naar de totale EU-steun aan Jordanië via verschillende instrumenten (waaronder de voorgestelde macrofinanciële bijstand, EU-begrotingssteun en EIB-leningen, met uitzondering van bilaterale steun van de lidstaten), zou de totale EU-steun 16,0 % van het geraamde resterende financieringstekort dekken; de totale bijdrage van de EU, met inbegrip van begrotingssteun en EIB-leningen aan Jordanië, zal naar verwachting hoger zijn dan in het verleden.

- **Keuze van instrument**

Projectfinanciering of technische bijstand zou niet geschikt of afdoende zijn voor de verwezenlijking van de macro-economische doelstellingen. De belangrijkste meerwaarde van macrofinanciële bijstand in vergelijking met andere EU-instrumenten zou zijn dat hij de externe financiële druk verlicht en de totstandkoming van een stabiel macro-economisch kader faciliteert, onder meer door een houdbare betalingsbalans en begrotingssituatie en een passend kader voor structurele hervormingen te bevorderen. Door aan de totstandbrenging van een passend algemeen beleidskader bij te dragen, kan macrofinanciële bijstand de doeltreffendheid vergroten van de acties die in Jordanië in het kader van andere instrumenten van de EU met een nauwere focus worden gefinancierd.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Ex-postevaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Het MFB-voorstel van de Commissie bouwt voort op lessen die zijn getrokken uit de ex-postevaluaties van vroegere operaties in de nabuurschap van de EU, waaronder de ex-postevaluatie van de MFB-II die in 2016-2019 aan Jordanië werd verleend krachtens Besluit (EU) 2016/2371 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016⁵.

De conclusie van die ex-postevaluatie⁶ luidde dat het MFB-II-programma zijn doelstellingen over het algemeen had verwezenlijkt. Qua opzet was het relevant voor de economische uitdagingen van Jordanië, terwijl het substantieel bijdroeg aan de doeltreffende stabilisatie van de externe positie en de financiële en begrotingssituatie van Jordanië. Het programma had aanzienlijke meerwaarde voor de EU, omdat het de macro-economische stabiliteit ondersteunde in een land van de nabuurschap en de gevolgen van de vluchtelingencrisis

⁵ Besluit (EU) 2016/2371 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 tot toekenning van verdere macrofinanciële bijstand aan het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië (PB L 352 van 23.12.2016, blz. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2016/2371/oj>).

⁶ Ex-postevaluatie van: MFB-operaties voor de landen van het Zuidelijk Nabuurschap Tunesië en Jordanië (2016-2019), september 2021, beschikbaar op: https://commission.europa.eu/about-european-commission/departments-and-executive-agencies/economic-and-financial-affairs/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities/joint-ex-post-evaluation-macro-financial-assistance-mfa-operations-tunisia-and_en

verzachtte. Het was opgezet en uitgevoerd op een wijze die coherent was met andere beleidsmaatregelen en instrumenten van de EU.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

De macrofinanciële bijstand wordt toegekend als een integrerend onderdeel van de internationale steun voor de economische stabilisatie van Jordanië. Om dit voorstel voor macrofinanciële bijstand voor te bereiden, heeft de Commissie overleg gepleegd met het IMF, dat reeds omvangrijke financieringsprogramma's heeft opgezet. De Commissie heeft het Plaatsvervangend Economisch en Financieel Comité op 26 februari 2024 geraadpleegd, dat zijn goedkeuring aan het ontwerpvoorstel heeft gehecht. De Commissie heeft ook regelmatig contact gehad met de Jordaanse autoriteiten.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

Overeenkomstig de vereisten van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046⁷ ("het Financieel Reglement") zullen de diensten van de Commissie vóór de uitvoering van de steun een operationele beoordeling uitvoeren van de financiële en administratieve procedures in Jordanië om zich ervan te vergewissen dat de bestaande procedures voor het beheer van de programmabijstand, met inbegrip van macrofinanciële bijstand, voldoende garanties bieden.

- **Effectbeoordeling**

De macrofinanciële bijstand van de EU is een uitzonderlijk noodinstrument dat gericht is op het aanpakken van ernstige betalingsbalansproblemen in derde landen. Dit voorstel voor macrofinanciële bijstand is dus vrijgesteld van het vereiste dat een effectbeoordeling moet worden verricht overeenkomstig de richtsnoeren inzake betere regelgeving van de Commissie (SWD(2015) 111 final), omdat het politiek noodzakelijk is dat in een urgente situatie snel wordt gereageerd.

Meer in het algemeen bouwen de voorstellen inzake macrofinanciële bijstand van de Commissie voort op lessen die zijn getrokken uit ex-postevaluaties van eerdere operaties in de buurlanden van de EU. De nieuwe macrofinanciële bijstand en het bijbehorende economische aanpassings- en hervormingsprogramma zullen bijdragen aan verlichting van de financieringsbehoeften van Jordanië op korte termijn, de beleidsmaatregelen ondersteunen die erop gericht zijn de betalingsbalans op de middellange termijn en fiscale duurzaamheid te versterken en de duurzame groei te verhogen, en vormen dus een aanvulling op het door het College van Bewindvoerders van het IMF vastgestelde programma. Die beleidsvoorwaarden moeten enkele van de fundamentele tekortkomingen aanpakken die in de loop der jaren uit de Jordaanse economie en het stelsel voor economische governance naar voren zijn gekomen. Mogelijke gebieden van conditionaliteit zouden in beginsel hervormingen kunnen omvatten ter versterking van het economisch bestuur, met inbegrip van het beheer van de overheidsfinanciën en de belastingdienst; sociaal en arbeidsmarktbeleid en bestuur en bestrijding van fraude, corruptie en witwassen.

- **Grondrechten**

Landen die onder het Europees nabuurschapsbeleid vallen, komen voor macrofinanciële bijstand in aanmerking. Een randvoorwaarde voor de toekenning van macrofinanciële bijstand is dat het relevante land doeltreffende democratische mechanismen – waaronder een parlementair stelsel met meerdere partijen en de rechtsstaat – eerbiedigt en de naleving van de mensenrechten garandeert.

⁷ PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1 (ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj>).

Jordanië heeft zijn politieke hervormingen ter versterking van de parlementaire democratie en de rechtsstaat voortgezet. In 2021 startte Jordanië een politiek moderniseringsproces dat erop gericht was de politieke participatie van vrouwen en jongeren te bevorderen, tribale trouw te ondervangen en de vorming van nationale programmeerbare politieke partijen aan te moedigen, ingevoerd via wijzigingen in de kieswetten en wetten inzake politieke partijen. In 2023 wijzigde de regering de arbeidswet in overeenstemming met de internationale mensenrechtennormen.

Hoewel er nog belangrijke politieke, veiligheids-, economische en sociale uitdagingen blijven bestaan, en ondanks een steeds moeilijker regionale context, zet Jordanië stappen in de richting van een doeltreffender democratisch politiek systeem dat gebaseerd is op de rechtsstaat en de eerbiediging van de mensenrechten. De EU blijft Jordanië ten volle steunen in dit uitdagende overgangsproces. In deze context wordt geacht te zijn voldaan aan de politieke randvoorwaarde om macrofinanciële steun toe te kennen.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

De voorgestelde MFB-operatie van maximaal 500 miljoen EUR aan leningen voor Jordanië zal naar verwachting worden uitbetaald in drie tranches die tussen 2024 en 2027 zullen worden vrijgegeven. De lening zal in het kader van de garantie voor extern optreden worden verstrekt met een voorzieningspercentage van 9 %, dat in het kader van NDICI – Europa in de wereld zal worden geprogrammeerd, voor een totaalbedrag van 45 miljoen EUR (begrotingsonderdeel 14 02 01 70 “NDICI – Europa in de wereld – Voorziening van het gemeenschappelijk voorzieningsfonds”). De leningen worden verstrekt in de vorm van aflossingsleningen met een aflossingsvrije periode en daaropvolgende aflossingen van kapitaal in gelijke tranches over een langere periode. Een dergelijke leningstructuur zal gunstig zijn voor zowel de begunstigde, doordat aflossingen worden vergemakkelijkt, als de begroting, doordat voorwaardelijke verplichtingen over een lange periode worden gespreid.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

De Europese Unie stelt Jordanië macrofinanciële bijstand beschikbaar van ten hoogste 500 miljoen EUR in de vorm van leningen, hetgeen zal bijdragen aan de dekking van de resterende financieringsbehoeften van Jordanië tijdens de periode dat de macrofinanciële bijstand beschikbaar is gesteld. De bijstand is gepland om in drie tranches te worden uitbetaald, op voorwaarde dat de aan elke tranche verbonden beleidsmaatregelen tijdig volledig zijn uitgevoerd.

De bijstand zal door de Commissie worden beheerd. Daarbij zijn met het Financieel Reglement strokende specifieke bepalingen ter preventie van fraude en andere onregelmatigheden van toepassing.

Uitbetalingen in het kader van de voorgestelde MFB-operatie zullen afhankelijk worden gesteld van succesvolle programmaevaluaties in het kader van het IMF-programma. Daarnaast zullen de Commissie en de Jordaanse autoriteiten overeenstemming bereiken over een specifieke reeks structurele hervormingsmaatregelen, die in een memorandum van overeenstemming moeten worden opgenomen. Deze hervormingsmaatregelen zouden de hervormingsagenda van de autoriteiten moeten ondersteunen en een aanvulling vormen op de programma's die met het IMF, de Wereldbank en andere donoren zijn overeengekomen, en op de beleidsprogramma's die met de begrotingssteunmaatregelen van de EU gepaard gaan. Zij moeten in overeenstemming zijn met de belangrijkste economische hervormingsprioriteiten

die de EU en Jordanië zijn overeengekomen in de associatieovereenkomst, de partnerschapsprioriteiten en het bijgevoegde pact; de moderniseringsvisie van Jordanië en andere strategische documenten.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot toekenning van macrofinanciële bijstand aan het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 212, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure⁸,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De betrekkingen tussen de Europese Unie (“de Unie”) en het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië (“Jordanië”) ontwikkelen zich in het kader van het Europees nabuurschapsbeleid. De Unie en Jordanië hebben op 24 november 1997 een associatieovereenkomst ondertekend, die op 1 mei 2002 in werking is getreden⁹. Op grond van de associatieovereenkomst hebben de Unie en Jordanië geleidelijk een vrijhandelszone tot stand gebracht gedurende een overgangsperiode van twaalf jaar. Bovendien is een overeenkomst inzake verdere liberalisering van landbouwproducten in 2007 in werking getreden. In 2010 is overeenstemming bereikt over een “geavanceerde status”-partnerschap tussen de Unie en Jordanië, dat ertoe strekt de samenwerkingsterreinen uit te breiden. Een protocol betreffende mechanismen voor de beslechting van geschillen voor de handel tussen de Unie en Jordanië, geparafeerd in december 2009, is op 1 juli 2011 in werking getreden. De bilaterale politieke dialoog en economische samenwerking zijn verder ontwikkeld in het kader van de associatieovereenkomst en de Partnerschapsprioriteiten EU-Jordanië voor de periode 2022-2027.
- (2) In 2011 heeft Jordanië een aanvang gemaakt met een reeks politieke hervormingen ter versterking van de parlementaire democratie en de rechtsstaat. Het land heeft een grondwettelijk hof en een onafhankelijke verkiezingscommissie opgericht, en het Jordaanse parlement heeft een aantal belangrijke wetten, waaronder de kieswet en de wet op de politieke partijen, alsook wetten inzake decentralisatie en gemeenten, aangenomen. Verbeteringen van de wetgeving op het gebied van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en vrouwenrechten zijn aangenomen.
- (3) De Jordaanse economie heeft aanzienlijk te lijden gehad onder langdurige conflicten in de regio, met name in buurland Syrië, en recentelijk in Israël/Gaza en de Rode Zee. Sinds het begin van de oorlog in Syrië is de Jordaanse economie getroffen door een grote instroom van Syrische vluchtelingen, waardoor er nog meer druk op de

⁸ Standpunt van het Europees Parlement van ... en Besluit van de Raad van

⁹ PB L 129 van 15.5.2002, blz. 3, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2002/357\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2002/357(1)/oj).

begrotingssituatie, openbare diensten en infrastructuur is ontstaan. Naast de instabiliteit in de regio bleven de macro-economische en budgettaire uitdagingen in verband met de COVID-19-pandemie in 2020/2021, de ontwikkeling van de grondstoffenprijzen na de Russische invasie van Oekraïne in 2022, de grote blootstelling aan handelsschommelingen en de stijging van de financieringskosten voor opkomende markten wereldwijd wegens op de Jordaanse economie. Als gevolg daarvan kende Jordanië in 2020 een economische krimp, gevolgd door een traag economisch herstel, aangezien de werkloosheid in 2020 aanzienlijk toenam en hoog bleef, en nieuwe budgettaire en externe financieringsbehoeften ontstonden.

- (4) De oorlog in Israël/Gaza die in oktober 2023 begon, brengt een zeer aanzienlijk neerwaarts risico voor de economische vooruitzichten met zich mee, met name als gevolg van de toegenomen onzekerheid in de regio en de mogelijke gevolgen voor de belangrijke toeristische sector en het consumentensentiment. De aanhoudende Houthis-aanvallen op vracht- en energievoertuigen in de Rode Zee belemmeren de scheepvaart naar Azië en hebben gevolgen voor de uitvoer van Jordanië, met name van mineralen en chemicaliën, en voor de invoer. In januari 2024 hebben de Jordaanse autoriteiten en het IMF overeenstemming bereikt over een nieuw economisch aanpassingsprogramma, ondersteund door een vierjarige uitgebreide financieringsfaciliteit voor een bedrag van 1,2 miljard USD, gevolgd door een vierjarige uitgebreide financieringsfaciliteit van 1,7 miljard USD, met inbegrip van een lening in het kader van het instrument voor snelle financiering, van 2020-2023.
- (5) In januari 2020 heeft de Unie een derde programma van macrofinanciële bijstand (MFB-III)¹⁰ van 500 miljoen EUR in de vorm van leningen aangenomen, in antwoord op een verzoek van Jordanië in juli 2019, nadat een tweede MFB-programma van 200 miljoen EUR in 2019 was afgelopen. MFB-II¹¹ was een vervolg op MFB-I¹² (van 180 miljoen EUR) die in 2015 ten uitvoer werd gelegd. MFB-III werd in mei 2020 in een besluit van de Unie aangevuld met 200 miljoen EUR als reactie op de sociaal-economische gevolgen van de COVID-19-pandemie. De eerste tranche van MFB-III werd vrijgegeven op 25 oktober 2020, de tweede tranche op 20 juli 2021 en de derde op 3 mei 2023, nadat de overeengekomen beleidsmaatregelen waren uitgevoerd. De bijstand is volledig uitbetaald in de periode 2020–2023.
- (6) MFB-III omvatte een gezamenlijke verklaring van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie waarin de Commissie, in het licht van de budgettaire uitdagingen en de buitengewone omstandigheden waarmee Jordanië wordt geconfronteerd, toezegt om, in voorkomend geval, een nieuw voorstel in te dienen voor de uitbreiding en verhoging van de macrofinanciële bijstand aan Jordanië, mits wordt voldaan aan de gebruikelijke vereisten voor dit soort bijstand, met inbegrip van het uitzonderlijke karakter ervan, politieke voorwaarden, complementariteit, conditionaliteit en financiële discipline, een geactualiseerde beoordeling door de Commissie van de externe financieringsbehoeften van Jordanië.

¹⁰ Besluit (EU) 2020/33 van het Europees Parlement en de Raad van 15 januari 2020 tot toekenning van verdere macrofinanciële bijstand aan het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië (PB L 14 van 17.1.2020, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/33/oj>).

¹¹ Besluit (EU) 2016/2371 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 tot toekenning van verdere macrofinanciële bijstand aan het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië (PB L 352 van 23.12.2016, blz. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2016/2371/oj>).

¹² Besluit (EU) 1351/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 tot toekenning van macrofinanciële bijstand aan het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië (PB L 341 van 18.12.2013, blz. 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/1351/oj>).

- (7) In deze moeilijke context hebben de Unie en de internationale gemeenschap herhaaldelijk verklaard Jordanië te zullen steunen, met name tijdens de jaarlijkse conferenties in Brussel over ondersteuning van de toekomst van Syrië en de regio en de Associatieraad EU-Jordanië in juni 2022.
- (8) Sinds het begin van de Syrische crisis in 2011 heeft de Unie Jordanië ongeveer 3,5 miljard EUR beschikbaar gesteld in het kader van verschillende instrumenten (waaronder 1 080 miljoen EUR in het kader van de beide bovengenoemde MFB-operaties) om het land te helpen de economische stabiliteit te vrijwaren, de politieke en economische hervorming door te zetten en te voorzien in de leniging van zijn noden op humanitair, ontwikkelings- en veiligheidsgebied. Daarnaast heeft de Europese Investeringsbank sinds 2011 ongeveer 1,1 miljard EUR aan projectleningen aan Jordanië toegewezen.
- (9) Voor de periode 2021-2024 bedraagt de bilaterale indicatieve toewijzing (subsidies) van de EU in het kader van het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking – Europa in de wereld (NDICI – Europa in de wereld) aan Jordanië 364 miljoen EUR, aangevuld met EU-steun om Jordanië te helpen de gevolgen van de Syrische crisis op te vangen (214 miljoen EUR van 2021 tot 2023) en met andere regionale en thematische programma's. In de periode 2014-2020 heeft de EU Jordanië steun verleend, voornamelijk via het Europees nabuurschapsinstrument met 765 miljoen EUR. In dezelfde periode heeft Jordanië ook 126 miljoen EUR extra ontvangen via het investeringsplatform voor het nabuurschap (NIP), dat ongeveer 580 miljoen EUR aan investeringen heeft aangetrokken.
- (10) In oktober 2023 heeft Jordanië, gelet op de nog altijd moeilijke economische situatie en vooruitzichten, de Unie om aanvullende macrofinanciële bijstand verzocht.
- (11) De raad van bestuur van het IMF heeft in januari 2024 een nieuwe uitgebreide financieringsfaciliteit met een looptijd van vier jaar goedgekeurd. De eerste evaluatiemissie is gepland voor april 2024 en een verslag van de missie zal naar verwachting in juni 2024 worden gepubliceerd.
- (12) Omdat Jordanië onder het Europees nabuurschapsbeleid valt, moet het worden beschouwd als een land dat voor macrofinanciële bijstand van de Unie in aanmerking komt.
- (13) De macrofinanciële bijstand van de Unie moet een uitzonderlijk financieringsinstrument zijn van ongebonden en niet-toegewezen betalingsbalanssteun, gericht op het lenigen van de onmiddellijke externe financieringsbehoeften van de begunstigde, en moet dienen ter ondersteuning van de uitvoering van een beleidsprogramma met krachtige directe aanpassingsmaatregelen en maatregelen voor structurele hervorming die gericht zijn op het verbeteren van de betalingsbalanspositie op korte termijn.
- (14) Aangezien er nog steeds sprake is van een resterend extern financieringstekort op de betalingsbalans van Jordanië dat de door het IMF en andere multilaterale instellingen verstrekte middelen te boven gaat, wordt de toekenning van macrofinanciële bijstand door de Unie aan Jordanië, onder de huidige uitzonderlijke omstandigheden, beschouwd als een passende reactie op het verzoek van Jordanië aan de Unie om zijn economische stabilisatie te ondersteunen, in samenhang met het IMF-programma. De macrofinanciële bijstand van de Unie zou de economische stabilisatie en de agenda voor structurele hervorming van Jordanië ondersteunen en een aanvulling vormen op

de middelen die in het kader van de financiële overeenkomst met het IMF beschikbaar worden gesteld.

- (15) De macrofinanciële bijstand van de Unie moet gericht zijn op het helpen herstellen van een houdbare externe financieringspositie voor Jordanië en aldus de economische en sociale ontwikkeling van het land ondersteunen.
- (16) Verwacht wordt dat de macrofinanciële bijstand van de Unie hand in hand zal gaan met het verrichten van begrotingssteunoperaties in het kader van NDICI – Europa in de wereld dat is ingesteld bij Verordening (EU) 2021/947 van het Europees Parlement en de Raad¹³.
- (17) Het bedrag van de macrofinanciële bijstand van de Unie is gebaseerd op een volledige kwantitatieve beoordeling van de resterende externe financieringsbehoeften van Jordanië, en bij de bepaling ervan is rekening gehouden met het vermogen van het land zichzelf te financieren met eigen middelen, in het bijzonder de internationale reserves die het ter beschikking heeft. De macrofinanciële bijstand van de Unie moet een aanvulling vormen op de programma's van het IMF en de Wereldbank en de door hen verstrekte middelen. Bij de vaststelling van het bijstandsbedrag wordt ook rekening gehouden met verwachte financiële bijdragen van bilaterale en multilaterale donoren, met het gegeven dat de lasten billijk tussen de Unie en andere donoren moeten worden verdeeld, met de reeds bestaande inzet van andere externe financieringsinstrumenten van de Unie in Jordanië, en met de meerwaarde van de totale inbreng van de Unie.
- (18) De Commissie moet ervoor zorgen dat de macrofinanciële bijstand van de Unie juridisch en materieel verenigbaar is met de voornaamste beginselen en doelstellingen van de verschillende onderdelen van het extern optreden en het relevante beleid van de Unie op andere terreinen, alsook met de in het kader daarvan genomen maatregelen.
- (19) De macrofinanciële bijstand van de Unie moet haar externe beleid ten aanzien van Jordanië ondersteunen. De diensten van de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) moeten gedurende de hele macrofinanciële-bijstandsoperatie nauw samenwerken om het externe beleid van de Unie te coördineren en de samenhang ervan te waarborgen.
- (20) De macrofinanciële bijstand van de Unie moet ondersteuning bieden voor de inspanningen van Jordanië om met de Unie gedeelde waarden, zoals de democratie, de rechtsstaat, goed bestuur, eerbiediging van de mensenrechten, duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding, na te leven, en om het beginsel van open, op regels gebaseerde en eerlijke handel toe te passen.
- (21) Eerbiediging door Jordanië van doeltreffende democratische mechanismen, waaronder een parlementair stelsel met meerdere partijen en de rechtsstaat, alsook de mensenrechten moet een randvoorwaarde zijn voor de toekenning van de macrofinanciële bijstand van de Unie. Bovendien moeten de specifieke doelstellingen van de macrofinanciële bijstand van de Unie de efficiëntie, de transparantie en de

¹³ Verordening (EU) 2021/947 van het Europees Parlement en de Raad van 9 juni 2021 tot vaststelling van het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking – Europa in de wereld, tot wijziging en intrekking van Besluit nr. 466/2014/EU van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Verordening (EU) 2017/1601 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EG, Euratom) nr. 480/2009 van de Raad (PB L 209 van 14.6.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

verantwoording inzake de beheersystemen voor de overheidsfinanciën in Jordanië bevorderen en bijdragen aan structurele hervormingen die gericht zijn op de bevordering van duurzame en inclusieve groei, het scheppen van werkgelegenheid en begrotingsconsolidatie. De Commissie en de EDEO moeten regelmatig controleren of aan de randvoorwaarde is voldaan en of die doelstellingen worden verwezenlijkt.

- (22) Met het oog op een doeltreffende bescherming van de financiële belangen van de Unie in het kader van de macrofinanciële bijstand van de Unie, moet Jordanië passende maatregelen nemen voor de preventie en de bestrijding van fraude, corruptie en andere onregelmatigheden met betrekking tot deze bijstand. Daarnaast moet een tussen de Commissie en de Jordaanse autoriteiten te sluiten leningsovereenkomst bepalingen bevatten waarbij het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) wordt gemachtigd om overeenkomstig de bepalingen en procedures van Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad¹⁴ en Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/966 van de Raad¹⁵ onderzoeken, met inbegrip van controles ter plaatse en inspecties, uit te voeren, de Commissie en de Rekenkamer worden gemachtigd audits uit te voeren en het Europees Openbaar Ministerie wordt gemachtigd zijn bevoegdheden uit te oefenen met betrekking tot de verlening van macrofinanciële bijstand van de Unie tijdens en na de beschikbaarheidsperiode.
- (23) De uitkering van de macrofinanciële bijstand van de Unie laat de bevoegdheden van het Europees Parlement en de Raad (als begrotingsautoriteit) onverlet.
- (24) De bedragen van de voorziening voor de macrofinanciële bijstand van de Unie moeten stroken met de in het meerjarig financieel kader vastgestelde begrotingskredieten.
- (25) De macrofinanciële bijstand van de Unie moet door de Commissie worden beheerd. Om ervoor te zorgen dat het Europees Parlement en de Raad de uitvoering van dit besluit kunnen volgen, moet de Commissie hen regelmatig inlichten over ontwikkelingen met betrekking tot de bijstand en hun de relevante documenten daarover verstrekken.
- (26) Om eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van dit besluit te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend. Deze bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad¹⁶.
- (27) De macrofinanciële bijstand van de Unie moet onderworpen zijn aan economische beleidsvoorwaarden, die in een memorandum van overeenstemming moeten worden vastgelegd. Omwille van de efficiëntie en om eenvormige voorwaarden voor de uitvoering te waarborgen, moet de Commissie worden gemachtigd om met de Jordaanse autoriteiten onderhandelingen over deze voorwaarden te voeren onder

¹⁴ Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 september 2013 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad en van Verordening (Euratom) nr. 1074/1999 van de Raad (PB L 248 van 18.9.2013, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

¹⁵ Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad van 12 oktober 2017 betreffende nauwere samenwerking bij de instelling van het Europees Openbaar Ministerie ("EOM") (PB L 283 van 31.10.2017, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁶ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

toezicht van het comité van vertegenwoordigers van de lidstaten waarin Verordening (EU) nr. 182/2011 voorziet. Krachtens die verordening moet in alle andere gevallen dan die waarin die verordening voorziet, in de regel de raadplegingsprocedure worden gebruikt. Gezien de mogelijk belangrijke gevolgen van bijstand van meer dan 90 miljoen EUR, is het passend dat de onderzoeksprocedure wordt gebruikt voor verrichtingen boven die drempel. Gezien het bedrag van de macrofinanciële bijstand van de Unie aan Jordanië moet de onderzoeksprocedure worden toegepast op de vaststelling van het memorandum van overeenstemming, of voor het verlagen, opschorten of annuleren van de bijstand,

HEBBEN HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

1. De Unie stelt voor een maximumbedrag van 500 miljoen EUR macrofinanciële bijstand ter beschikking van Jordanië (“de macrofinanciële bijstand van de Unie”), teneinde de economische stabilisatie van Jordanië en een substantiële hervormingsagenda te ondersteunen. De bijstand draagt bij aan het lenigen van de betalingsbalansbehoeften van Jordanië die in het IMF-programma zijn vastgesteld.
2. Het volledige bedrag van de macrofinanciële bijstand van de Unie wordt in de vorm van leningen aan Jordanië verstrekt.
3. De Commissie is bevoegd om namens de Unie de nodige financiële middelen te lenen op de kapitaalmarkten of van financiële instellingen teneinde de middelen vervolgens aan Jordanië door te lenen.
4. De uitkering van de macrofinanciële bijstand van de Unie wordt door de Commissie beheerd op een wijze die strookt met de overeenkomsten of afspraken tussen het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en Jordanië en met de hoofdbeginselen en -doelstellingen van de economische hervormingen die in de associatieovereenkomst tussen de EU en Jordanië zijn uiteengezet.
5. De Commissie licht het Europees Parlement en de Raad regelmatig in over de ontwikkelingen met betrekking tot de macrofinanciële bijstand van de Unie, onder meer de uitbetalingen daarvan, en verstrekt die instellingen tijdig de relevante documenten.
6. De macrofinanciële bijstand van de Unie wordt beschikbaar gesteld voor een periode van tweeënhalf jaar, die ingaat op de eerste dag na de inwerkingtreding van het in artikel 3, lid 1, bedoelde memorandum van overeenstemming.
7. Indien de financieringsbehoeften van Jordanië tijdens de periode van uitbetaling van de macrofinanciële bijstand van de Unie aanzienlijk verminderen ten opzichte van de oorspronkelijke prognoses, verlaagt de Commissie, handelend volgens de in artikel 7, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure, het bedrag van de bijstand of schorst zij die of trekt zij die in.

Artikel 2

1. Eerbiediging door Jordanië van doeltreffende democratische mechanismen, waaronder een parlementair stelsel met meerdere partijen en de rechtsstaat, alsook de mensenrechten is een randvoorwaarde voor de toekenning van de macrofinanciële bijstand van de Unie.

2. De Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden zien tijdens de volledige duur van de macrofinanciële bijstand van de Unie erop toe dat aan die randvoorwaarde is voldaan.
3. De leden 1 en 2 van dit artikel worden toegepast overeenkomstig Besluit 2010/427/EU van de Raad¹⁷.

Artikel 3

1. De Commissie bereikt, volgens de in artikel 7, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure, met de Jordaanse autoriteiten overeenstemming over duidelijk bepaalde voorwaarden inzake economisch beleid en financiële voorwaarden, gericht op structurele hervormingen en gezonde overheidsfinanciën, waaraan de macrofinanciële bijstand van de Unie onderworpen is en die worden vastgelegd in een memorandum van overeenstemming ("het memorandum van overeenstemming"), dat een tijdschema bevat voor het voldoen aan die voorwaarden. De in het memorandum van overeenstemming vastgelegde voorwaarden inzake economisch beleid en financiële voorwaarden stroken met de in artikel 1, lid 3, bedoelde overeenkomsten of afspraken, met inbegrip van de programma's voor macro-economische aanpassing en structurele hervorming die door Jordanië met steun van het IMF worden uitgevoerd.
2. De in lid 1 bedoelde voorwaarden zijn er in het bijzonder op gericht de doelmatigheid, transparantie en verantwoording van de beheerssystemen voor de overheidsfinanciën in Jordanië te bevorderen, met inbegrip van de systemen voor het gebruik van de macrofinanciële bijstand van de EU. Bij het vaststellen van de beleidsmaatregelen wordt ook naar behoren rekening gehouden met vooruitgang op het gebied van het wederzijds openstellen van markten, de ontwikkeling van op regels gebaseerde en eerlijke handel, en andere prioriteiten in het kader van het externe beleid van de EU. De Commissie ziet regelmatig toe op de vooruitgang die bij het bereiken van die doelstellingen is geboekt.
3. De financiële voorwaarden van de macrofinanciële bijstand van de Unie worden in detail vastgelegd in een tussen de Commissie en de Jordaanse autoriteiten te sluiten leningsovereenkomst overeenkomstig artikel 220 van het Financieel Reglement.
4. De Commissie onderzoekt op gezette tijden of de in artikel 4, lid 3, bedoelde voorwaarden vervuld blijven, onder meer of het economische beleid van Jordanië verenigbaar is met de doelstellingen van de macrofinanciële bijstand van de Unie. Hierbij werkt de Commissie nauw samen met het IMF en de Wereldbank en, indien nodig, met het Europees Parlement en de Raad.

Artikel 4

1. De Commissie stelt de macrofinanciële bijstand van de Unie onder de in lid 3 bedoelde voorwaarden beschikbaar in drie leningstranches. De omvang van elke tranche wordt in het in artikel 3 bedoelde memorandum van overeenstemming vastgelegd.

¹⁷ Besluit 2010/427/EU van de Raad van 26 juli 2010 tot vaststelling van de organisatie en werking van de Europese Dienst voor extern optreden (PB L 201 van 3.8.2010, blz. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj>).

2. Voor de bedragen van de macrofinanciële bijstand van de Unie worden, indien nodig, voorzieningen aangelegd overeenkomstig Verordening (EU) 2021/947.
3. De Commissie besluit tot uitbetaling van de tranches mits aan alle volgende voorwaarden is voldaan:
 - a) de in artikel 2 vastgestelde randvoorwaarde;
 - b) een constante bevredigende voortgang bij de uitvoering van een beleidsprogramma met krachtige aanpassingsmaatregelen en structurele hervormingsmaatregelen, ondersteund door een niet uit voorzorg getroffen kredietregeling met het IMF; en
 - c) de bevredigende uitvoering van de in het memorandum van overeenstemming vastgelegde voorwaarden inzake economisch beleid en financiële voorwaarden.

De tweede tranche wordt in beginsel niet vroeger dan drie maanden na de uitbetaling van de eerste tranche uitbetaald. De derde tranche wordt in beginsel niet vroeger dan drie maanden na de uitkering van de tweede tranche uitgekeerd.

4. Indien de in lid 3, eerste alinea, bedoelde voorwaarden niet zijn vervuld, wordt de uitbetaling van de macrofinanciële bijstand van de Unie tijdelijk geschorst of geannuleerd door de Commissie. In die gevallen licht zij het Europees Parlement en de Raad in over de redenen voor de schorsing of intrekking.

5. De macrofinanciële bijstand van de Unie wordt aan de centrale bank van Jordanië uitbetaald. Met inachtneming van de in het memorandum van overeenstemming vast te leggen bepalingen, onder meer betreffende een bevestiging van de resterende budgettaire financieringsbehoeften, kunnen de middelen van de Unie door de centrale bank van Jordanië aan het Jordaanse ministerie van Financiën als eindbegunstigde worden overgemaakt.

Artikel 5

1. Voor de financiering van steun in het kader van de macrofinanciële bijstand in de vorm van leningen wordt de Commissie gemachtigd om, namens de Unie, de nodige financiële middelen op de kapitaalmarkten of bij financiële instellingen te lenen overeenkomstig artikel 220 van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046.
2. De Commissie sluit met Jordanië een leningsovereenkomst voor het in artikel 1 bedoelde bedrag. De nadere voorwaarden voor de steun uit hoofde van het instrument in de vorm van leningen worden vastgelegd overeenkomstig artikel 220 van het Financieel Reglement in een tussen de Commissie en Jordanië te sluiten leningsovereenkomst. In de leningsovereenkomst worden de beschikbaarheidsperiode en de gedetailleerde voorwaarden van de steun in het kader van de macrofinanciële bijstand in de vorm van leningen vastgesteld, onder meer met betrekking tot de internecontrolesystemen. De leningen worden verstrekt tegen voorwaarden die Jordanië in staat stellen de lening af te lossen over een lange periode, met inbegrip van een eventuele aflossingsvrije periode. De maximale looptijd van de leningen bedraagt 35 jaar.
3. De Commissie licht het Europees Parlement en de Raad in over ontwikkelingen met betrekking tot de in de leden 2 en 3 bedoelde verrichtingen.

Artikel 6

1. De macrofinanciële bijstand van de EU wordt uitgevoerd overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad¹⁸.
2. De macrofinanciële bijstand van de Unie wordt onder direct beheer uitgevoerd.
3. Vóór de uitvoering van de macrofinanciële bijstand van de EU beoordeelt de Commissie door middel van een operationele beoordeling de deugdelijkheid van de voor de bijstand geldende financiële regelingen, administratieve procedures en interne en externe controlemechanismen van Jordanië.

Artikel 7

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 8

1. De Commissie dient jaarlijks, uiterlijk op 30 juni, bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de uitvoering van dit besluit in het voorgaande jaar, met inbegrip van een evaluatie van die uitvoering. In dat verslag:
 - a) wordt de geboekte vooruitgang bij de uitvoering van de macrofinanciële bijstand van de Unie aan Jordanië onderzocht;
 - b) worden de economische situatie en vooruitzichten van Jordanië, alsook de bij de uitvoering van de in artikel 3, lid 1, bedoelde economische en financiële beleidsvoorwaarden geboekte vooruitgang beoordeeld;
 - c) wordt het verband gespecificeerd tussen de in het memorandum van overeenstemming vastgelegde voorwaarden inzake het economische beleid, de actuele economische en budgettaire prestaties van Jordanië en de besluiten van de Commissie tot uitkering van de tranches van de macrofinanciële bijstand van de Unie.
2. Uiterlijk twee jaar na het verstrijken van de in artikel 1, lid 6, vastgestelde beschikbaarheidsperiode dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een ex-postevaluatieverslag in met een beoordeling van de resultaten en de efficiëntie van de voltooide macrofinanciële bijstand van de Unie en van de mate waarin die tot de doelstellingen van de bijstand heeft bijgedragen.

¹⁸ Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Artikel 9

Dit besluit treedt in werking op de derde dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter

FINANCIEEL MEMORANDUM

1.	KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF	4
1.1.	Benaming van het voorstel/initiatief	4
1.2.	Betrokken beleidsterrein(en)	4
1.3.	Het voorstel/initiatief betreft:	4
1.4.	Doelstelling(en)	4
1.4.1.	<i>Doelstelling(en)</i>	4
1.4.2.	<i>Specifieke doelstelling(en)</i>	4
1.4.3.	<i>Verwachte resulta(a)t(en) en gevolg(en)</i>	4
1.4.4.	<i>Prestatie-indicatoren</i>	5
1.5.	Motivering van het voorstel/initiatief	5
1.5.1.	<i>Behoefte(n) waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van het initiatief</i>	5
1.5.2.	<i>Toegevoegde waarde van de deelname van de Unie (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bijvoorbeeld coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder "toegevoegde waarde van de deelname van de Unie" verstaan de waarde die een optreden van de Unie oplevert bovenop de waarde die door een optreden van alleen de lidstaat zou zijn gecreëerd.</i>	5
1.5.3.	<i>Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan</i>	5
1.5.4.	<i>Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten</i>	6
1.5.5.	<i>Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voorerschikking</i>	6
1.6.	Duur en financiële gevolgen van het voorstel/initiatief	7
1.7.	Geplande beheersvorm(en)	7
2.	BEHEERSMAATREGELEN	8
2.1.	Regels inzake het toezicht en de verslagen	8
2.2.	Beheers- en controlesyste(e)m(en)	8
2.2.1.	<i>Rechtvaardiging van de voorgestelde beheersvorm(en), uitvoeringsmechanisme(n) voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie</i>	8
2.2.2.	<i>Informatie over de geïdentificeerde risico's en het (de) systeem (systemen) voor interne controle dat is (die zijn) opgezet om die risico's te beperken</i>	8
2.2.3.	<i>Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding van de controlekosten tot de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting)</i>	8
2.3.	Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden	9

3.	GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF	10
3.1.	Rubriek(en) van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderde(e)l(en) voor uitgaven	10
3.2.	Geraamde financiële gevolgen van het voorstel inzake kredieten	11
3.2.1.	<i>Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de beleidskredieten</i>	11
3.2.2.	<i>Geraamde output, gefinancierd met operationele kredieten</i>	14
3.2.3.	<i>Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten</i>	15
3.2.4.	<i>Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader</i>	17
3.2.5.	<i>Bijdrage van derden aan de financiering</i>	17
3.3.	Geraamde gevolgen voor de ontvangsten	18

FINANCIEEL MEMORANDUM

1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

1.1. Benaming van het voorstel/initiatief

Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot toekenning van verdere macrofinanciële bijstand aan het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië.

1.2. Betrokken beleidsterrein(en)

Beleidssterrein: Economische en Financiële Zaken

Activiteit: Internationale economische en financiële zaken

1.3. Het voorstel/initiatief betreft:

X een nieuwe actie

☐ een nieuwe actie na een proefproject/voorbereidende actie¹⁹

☐ de verlenging van een bestaande actie

☐ de samenvoeging of ombuiging van een of meer acties naar een andere/een nieuwe actie

1.4. Doelstelling(en)

1.4.1. Algemene doelstelling(en)

1.4.1. De met het voorstel/initiatief beoogde strategische meerjarendoelstelling(en) van de Commissie

“Een economie die werkt voor de mensen”

“Een sterker Europa in de wereld”

¹⁹ In de zin van artikel 58, lid 2, punt a) of b), van het Financieel Reglement.

1.4.2. Specifieke doelstelling(en)

a) Ondersteuning van macrofinanciële stabiliteit en bevordering van groeibevorderende hervormingen buiten de EU, onder meer via regelmatige economische dialogen met sleutelpartners en door verlening van macrofinanciële bijstand.

1.4.3. Verwacht(e) resulta(a)t(en) en gevolg(en)

Vermeld de gevolgen die het voorstel/initiatief zou moeten hebben op de begunstigden/doelgroepen.

- 1) Bijdragen aan het dekken van externe financieringsbehoeften van Jordanië in de context van een aanzienlijke verslechtering van zijn externe rekeningen als gevolg van de recente geopolitieke ontwikkelingen.
- 2) De budgettaire financieringsbehoeften van de partner helpen te verlichten.
- 3) De budgettaire consolidatie-inspanning en de externe stabilisatie in de context van het IMF-programma ondersteunen.
- 4) Structurele hervormingen ondersteunen ter verbetering van het algemene macro-economische management, ter versterking van de economische governance en transparantie, en ter verbetering van de voorwaarden voor duurzame groei.

1.4.4. Prestatie-indicatoren

Vermeld de indicatoren voor de monitoring van de voortgang en de beoordeling van de resultaten

De Jordaanse autoriteiten zullen op regelmatige basis aan de diensten van de Commissie verslag moeten uitbrengen over een aantal economische indicatoren en een uitgebreid verslag moeten verstrekken inzake de naleving van de overeengekomen beleidsvoorwaarden, voordat de tranches van de bijstand worden uitbetaald.

De diensten van de Commissie zullen ook na de operationele beoordeling van de financiële en administratieve procedures in Jordanië, toezicht op het beheer van de overheidsfinanciën blijven houden. De EU-delegatie brengt ook periodieke verslagen uit over zaken die relevant zijn voor het toezicht op de bijstand. De diensten van de Commissie onderhouden nauwe contacten met het IMF en de Wereldbank om te profiteren van hun inzichten naar aanleiding van hun lopende activiteiten in het betrokken partnerland.

Het voorstel voor een wetgevingsbesluit voorziet in een jaarlijks bij de Raad en het Europees Parlement in te dienen verslag waarin een evaluatie van de tenuitvoerlegging van deze maatregel is opgenomen. Een onafhankelijke evaluatie achteraf van de bijstand zal binnen twee jaar na afloop van de uitvoeringsperiode worden uitgevoerd.

1.5. Motivering van het voorstel/initiatief

1.5.1. Behoeft(e)n waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van het initiatief

De uitbetaling van de bijstand zal afhankelijk worden gesteld van de vervulling van de politieke randvoorwaarden en bevredigende vorderingen bij de tenuitvoerlegging van het economische programma tussen Jordanië en het IMF, dat door het College van Bewindvoerders van het IMF is goedgekeurd op 10 januari 2024. Daarnaast komen de Commissie en de Jordaanse autoriteiten specifieke beleidsvoorwaarden overeen die in een memorandum van overeenstemming worden vastgelegd.

Het is de bedoeling dat de bijstand in drie tranches wordt uitbetaald. De uitbetalingen zullen naar verwachting plaatsvinden tussen 2024 en 2027.

Daarbij zijn met het Financieel Reglement strokende specifieke bepalingen ter preventie van fraude en andere onregelmatigheden van toepassing.

1.5.2. Toegevoegde waarde van de deelname van de Unie (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bijvoorbeeld coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder “toegevoegde waarde van de deelname van de Unie” verstaan de waarde die een optreden van de Unie oplevert bovenop de waarde die door een optreden van alleen de lidstaten zou zijn gecreëerd.

Het instrument van macrofinanciële bijstand is een beleidsinstrument ter verlichting van de externe financiële behoeften op korte en middellange termijn. In het kader van de aanhoudende crisis in de regio zal de macrofinanciële bijstand de autoriteiten economische en budgettaire beleidsruimte helpen verschaffen om een doeltreffende economische reactie op de aanhoudende crisis te formuleren. Door het partnerland te helpen de door de recente geopolitieke ontwikkelingen en met name de oorlog in het Midden-Oosten en de daaruit voortvloeiende crisis in de Rode Zee versterkte economische moeilijkheden te overwinnen, zal de voorgestelde macrofinanciële bijstand bijdragen tot de bevordering van de macro-economische en politieke stabiliteit in het partnerland. De macrofinanciële bijstand zal een aanvulling vormen op de middelen die door internationale financiële instellingen, bilaterale donoren en andere financiële instellingen van de EU beschikbaar zijn gesteld. Daardoor zal deze bijdragen tot de globale doeltreffendheid van de financiële steun door de internationale gemeenschap, maar ook van andere vormen van financiële bijstand van de EU, waaronder begrotingssteunmaatregelen.

Voorts wordt verwacht dat het MFB-programma, door langlopende financiering te verstrekken tegen zeer gunstige voorwaarden, die gewoonlijk lager zijn dan die van internationale of bilaterale donoren, de regering zal helpen haar begroting zonder begrotingsafwijkingen uit te voeren en zal bijdragen tot de houdbaarheid van de schuldpositie.

Naast het financiële effect van de macrofinanciële bijstand zal het voorgestelde programma de hervormingsinspanningen van de regering versterken. Dit resultaat zal onder meer worden verwezenlijkt door de uitbetaling van de bijstand van passende voorwaarden afhankelijk te stellen.

1.5.3. Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan

MFB-operaties in partnerlanden zijn onderworpen aan evaluaties achteraf. Volgens de evaluaties die tot dusver (van voltooide programma's) zijn uitgevoerd, leveren MFB-operaties een positieve, zij het soms bescheiden en indirecte bijdrage tot een betere houdbaarheid van de externe positie, de macro-economische stabiliteit en de totstandbrenging van structurele hervormingen in het partnerland. In de meeste gevallen hebben de MFB-operaties een positief effect gehad op de betalingsbalans van het partnerland en verlichting gebracht van de begrotingsmoeilijkheden. Ook hebben ze tot een enigszins hogere economische groei geleid.

1.5.4. Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten

Verenigbaarheid met het meerjarige financiële kader

In het meerjarige financiële kader voor de periode 2021–2027 zal de verstrekking van MFB-leningen worden gedekt door de garantie voor extern optreden in het kader van “Europa in de wereld” (instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking).

Eventuele synergie met andere passende instrumenten

De EU is een van de belangrijkste donoren van Jordanië en biedt ondersteuning aan economische, structurele en institutionele hervormingen en aan het maatschappelijk middenveld. In deze context vormt macrofinanciële bijstand een aanvulling op andere externe acties of instrumenten van de EU die ter ondersteuning van Jordanië worden gebruikt. De beleidsmaatregelen die met macrofinanciële bijstand gepaard gaan, hebben betrekking op geselecteerde bepalingen van de associatieovereenkomst en de partnerschapsprioriteiten EU-Jordanië.

De grootste meerwaarde van macrofinanciële bijstand in vergelijking met andere EU-instrumenten is dat hiermee de totstandkoming wordt gefaciliteerd van een stabiel macro-economisch kader, onder meer door een houdbare betalingsbalanspositie en begrotings situatie te bevorderen, alsmede van een passend kader om structurele hervormingen te stimuleren. Macrofinanciële bijstand is geen regelmatige financiële steun en moet worden beëindigd zodra het land weer een houdbare externe financiële positie heeft.

Voorts vormt macrofinanciële bijstand een aanvulling op interventies van de internationale gemeenschap, in het bijzonder de door het IMF en de Wereldbank ondersteunde aanpassings- en hervormingsprogramma's.

1.5.5. Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voorerschikking

Door leningen te gebruiken verhoogt deze MFB-operatie de doeltreffendheid van de EU-begroting door middel van het hefboomeffect en vormt zij de beste kostenefficiënte optie.

De Commissie is bevoegd om zowel namens de EU als Euratom middelen te lenen op de kapitaalmarkten met gebruikmaking van de garantie van de EU-begroting. Het doel is middelen van de markt te verkrijgen tegen de beste beschikbare tarieven dankzij de hoogste kredietstatus.

1.6. Duur en financiële gevolgen van het voorstel/initiatief

X beperkte geldigheidsduur

- van kracht gedurende 2,5 jaar vanaf de inwerkingtreding van het memorandum van overeenstemming, zoals bepaald in artikel 1, lid 4, van het besluit
- financiële gevolgen vanaf 2024 tot en met 2027 voor vastleggingskredieten en vanaf 2024 tot en met 2027 voor betalingskredieten.

1.7. Wijze(n) van uitvoering van de begroting²⁰

X Direct beheer door de Commissie

X door haar diensten, waaronder het personeel in de EU-delegaties

²⁰ Nadere gegevens over de wijzen van uitvoering van de begroting en verwijzingen naar het Financieel Reglement zijn beschikbaar op BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. BEHEERSMAATREGELEN

2.1. Regels inzake het toezicht en de verslagen

Vermeld frequentie en voorwaarden.

De uit hoofde van dit besluit te financieren acties zullen in direct beheer door de Commissie worden uitgevoerd op het hoofdkantoor, met steun van de EU-delegaties.

De bijstand in kwestie is van macro-economische aard en sluit qua opzet aan bij het door het IMF ondersteunde programma. Het toezicht op de actie door de diensten van de Commissie zal plaatsvinden op basis van de vorderingen bij de tenuitvoerlegging van de IMF-overeenkomst en de uitvoering van specifieke hervormingsmaatregelen die met de autoriteiten van de partners in een memorandum van overeenstemming moeten worden vastgelegd (zie ook punt 1.4.4), met een frequentie die strookt met het aantal tranches.

2.2. Beheers- en controlesyste(e)m(en)

2.2.1. *Rechtvaardiging van de voorgestelde beheersvorm(en), uitvoeringsmechanisme(n) voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie*

De uit hoofde van dit besluit te financieren acties zullen in direct beheer door de Commissie worden uitgevoerd op het hoofdkantoor, met steun van de EU-delegaties.

De MFB-uitbetalingen worden afhankelijk gesteld van positieve evaluaties en van de naleving van de conditionaliteit die aan elke operatie verbonden is. De Commissie houdt nauwlettend toezicht op de uitvoering van de voorwaarden, in nauwe samenwerking met de delegaties van de Unie.

2.2.2. *Informatie over de geïdentificeerde risico's en het (de) systeem (systemen) voor interne controle dat is (die zijn) opgezet om die risico's te beperken*

Geconstateerde risico's

Aan de voorgestelde MFB-operaties zijn fiduciaire, beleidsmatige en politieke risico's verbonden.

Er bestaat een risico dat de macrofinanciële bijstand op frauduleuze wijze zou kunnen worden aangewend. Aangezien macrofinanciële bijstand niet wordt toegewezen aan specifieke uitgaven (wat bijvoorbeeld wel het geval is bij projectfinanciering), hangt dit risico samen met factoren zoals de algemene kwaliteit van beheerssystemen in de centrale bank en het ministerie van Financiën van de partner, administratieve procedures, controle- en toezichtfuncties, beveiliging van IT-systemen en de geschiktheid van interne en externe controlemogelijkheden.

Een tweede risico hangt samen met de kans dat de partner niet in staat zou zijn de uit de voorgestelde MFB-leningen voortvloeiende financiële verplichtingen jegens de EU na te komen (wanbetalings- of kredietrisico). Een dergelijke situatie kan bijvoorbeeld worden veroorzaakt door een aanmerkelijke verdere verslechtering van de begrotingssituatie en betalingsbalanspositie van de partner.

Interne controlesystemen

De macrofinanciële bijstand zal worden onderworpen aan verificatie-, controle- en auditprocedures onder de verantwoordelijkheid van de Commissie, met inbegrip van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF), en van de Europese Rekenkamer, zoals bepaald in artikel 129 van het Financieel Reglement.

Vooraf: Beoordeling door de Commissie van het beheers- en controlesysteem in het begunstigde land. Voor elk begunstigd land verricht de Commissie, indien nodig met technische ondersteuning door consultants, vooraf een operationele beoordeling van de financiële procedures en de controleomgeving. Er wordt een analyse van de boekhoudprocedures, de scheiding van taken en de interne/externe audit van de centrale bank en het ministerie van Financiën verricht om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over goed financieel beheer. Als zwakke punten worden vastgesteld, moeten in verband daarmee voorwaarden worden gesteld, die moeten worden uitgevoerd voordat de bijstand wordt uitbetaald. Zo nodig worden ook specifieke regelingen voor betalingen (bv. afgeschermd rekeningen) ingesteld.

Tijdens de uitvoering: Controles van de Commissie van periodieke verklaringen van de partner. De betaling wordt onderworpen aan 1) toezicht door personeelsleden van DG ECFIN, in nauwe samenwerking met de EU-delegaties en met externe belanghebbenden, zoals het IMF, op de uitvoering van de overeengekomen conditionaliteiten, en 2) de normale controleprocedure waarin de door DG ECFIN gevolgde financiële procedure (model 2) voorziet, waaronder de verificatie door de financiële eenheid van de naleving van de hierboven vermelde voorwaarden die voor de uitbetaling van de bijstand zijn gesteld. De uitbetaling met betrekking tot MFB-operaties kan afhankelijk worden gesteld van aanvullende onafhankelijke ex-postverificaties (van documenten of ter plaatse) door ambtenaren van het ex-postcontroleteam van het DG. Die verificaties kunnen ook plaatsvinden op verzoek van de verantwoordelijke gesubdelegeerd ordonnateur. Zo nodig kunnen onderbrekingen en opschortingen van betalingen, (door de Commissie uitgevoerde) financiële correcties of terugvorderingen plaatsvinden (wat tot dusver nog niet voorgekomen is): de financieringsovereenkomsten met de partners voorzien uitdrukkelijk in die mogelijkheid.

2.2.3. *Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding van de controlekosten tot de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting).*

De ingevoerde controlesystemen, zoals de operationele beoordelingen vooraf of de beoordelingen achteraf, hebben gezorgd voor een effectief foutenpercentage voor de betalingen van macrofinanciële bijstand van 0 %. Er zijn geen gevallen bekend van fraude, corruptie of onwettige activiteit. De MFB-operaties hebben een duidelijke interventielogica, waardoor de Commissie hun effect kan evalueren. Door de controles kan zekerheid worden verkregen en kan worden nagegaan of de beleidsdoelstellingen en -prioriteiten zijn gehaald.

2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden

Vermeld de bestaande en geplande preventie- en beschermingsmaatregelen, bijvoorbeeld in het kader van de fraudebestrijdingsstrategie.

Om de risico's van frauduleus gebruik van de middelen te voorkomen, zijn meerdere maatregelen getroffen en zullen nog andere maatregelen worden getroffen.

Om te beginnen zal de leningovereenkomst een aantal bepalingen bevatten met betrekking tot inspectie, fraudepreventie, controles en terugvordering van middelen in geval van fraude of corruptie. Het is voorts de bedoeling dat aan de bijstand een aantal specifieke beleidsvoorwaarden, met name op het gebied van het beheer van de overheidsfinanciën, zal worden verbonden ter bevordering van de efficiëntie, de transparantie en de toerekenbaarheid. Daarnaast zal de bijstand worden uitbetaald op een speciaal daarvoor bedoelde rekening van de centrale bank van de partner.

Ten slotte zal de bijstand worden onderworpen aan verificatie-, controle- en auditprocedures onder de verantwoordelijkheid van de Commissie, met inbegrip van het Europees Bureau

voor fraudebestrijding (OLAF), en de Europese Rekenkamer, zoals bepaald in artikel 129 van het Financieel Reglement.

3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

3.1. Rubriek(en) van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderde(e)l(en) voor uitgaven

Bestaande begrotingsonderdelen

In volgorde van de rubrieken van het meerjarig financieel kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het meerjarig financieel kader	Begrotingsonderdeel	Soort uitgave	Bijdrage			
	Nummer	GK/NGK ²¹	van EVA-landen ²²	van kandidaat-lidstaten en aspirant-kandidaten ²³	van andere derde landen	andere bestemmingsontvangsten
	14 02 01 70 <u>NDICI — Europa in de wereld — Voorziening van het gemeenschappelijk voorzieningsfonds [MFB-leningen — EAG]</u>	GK	NEE	NEE	NEE	NEE

Te creëren nieuwe begrotingsonderdelen – Niet van toepassing

²¹ GK = gesplitste kredieten/NGK = niet-gesplitste kredieten.

²² EVA: Europese Vrijhandelsassociatie.

²³ Kandidaat-lidstaten en, in voorkomend geval, aspirant-kandidaten van de Westelijke Balkan.

3.2. Geraamde financiële gevolgen van het voorstel inzake kredieten

3.2.1. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de beleidskredieten

- ☐ Voor het voorstel/initiatief zijn geen beleidskredieten nodig
- ☒ Voor het voorstel/initiatief zijn beleidskredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven:

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Rubriek van het meerjarige financiële kader	6	Rubriek 6 – “Nabuuerschap en de wereld”
---	---	---

DG: ECFIN			Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027	Zoveel jaren als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)			TOTAAL
○ Beleidskredieten										
Begrotingsonderdeel ²⁴	Vastleggingen	(1a)			40,25	4,75				45
14 02 01 70 NDICI — Europa in de wereld — Voorziening van het gemeenschappelijk voorzieningsfonds [MFB-leningen — EAG]	Betalingen	(2a)			40,25	4,75				45
Uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten ²⁵										
Begrotingsonderdeel 14 20 03 01	Vastleggingen	3)				0,15				0,15
	Betalingen	4)				0,15				0,15

²⁴

Volgens de officiële begrotingsnomenclatuur.

²⁵

Technische en/of administratieve bijstand en uitgaven ter ondersteuning van de uitvoering van programma's en/of acties van de EU (vroegere “BA”-onderdelen), onderzoek onder contract, eigen onderzoek.

TOTAAL kredieten voor DG ECFIN	Vastleggingen	=1a+1b +3			40,25	4,90				45,15
	Betalingen	=2a+2b +3			40,25	4,90				45,15

○ TOTAAL beleidskredieten	Vastleggingen	4)			40,25	4,75				45
	Betalingen	5)			40,25	4,75				45
○ TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten		6)				0,15				0,15
TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 6 van het meerjarig financieel kader	Vastleggingen	=4+ 6			40,25	4,90				45,15
	Betalingen	=5+ 6			40,25	4,90				45,15

Wanneer het voorstel/initiatief gevolgen heeft voor meerdere beleidsrubrieken, herhaal bovenstaand deel:

○ TOTAAL beleidskredieten (alle beleidsrubrieken)	Vastleggingen	4)								
	Betalingen	5)								
TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten (alle beleidsrubrieken)		6)								
TOTAAL kredieten onder de RUBRIEKEN 1 tot en met 6 van het meerjarig financieel kader (referentiebedrag)	Vastleggingen	=4+ 6								
	Betalingen	=5+ 6								

Rubriek van het meerjarige financiële kader	7	“Administratieve uitgaven”
--	----------	----------------------------

Dit deel moet worden ingevuld aan de hand van de “administratieve begrotingsgegevens”, die eerst moeten worden opgenomen in de [bijlage bij het financieel memorandum](#) (bijlage 5 bij het besluit van de Commissie betreffende de interne uitvoeringsvoorschriften voor de afdeling “Commissie” van de algemene begroting van de Europese Unie), te uploaden in DECIDE met het oog op overleg tussen de diensten.

in miljoenen euro’s (tot op drie decimalen)

		Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027	TOTAAL
DG: ECFIN						
☐ Personele middelen						
☐ Andere administratieve uitgaven						
TOTAAL DG ECFIN	Kredieten					

TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader	(totaal vastleggingen = totaal betalingen)					
---	---	--	--	--	--	--

in miljoenen euro’s (tot op drie decimalen)

		Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027	TOTAAL
TOTAAL kredieten onder de RUBRIEKEN 1 tot en met 7 van het meerjarig financieel kader	Vastleggingen					
	Betalingen					

3.2.2. Geraamde output, gefinancierd met beleidskredieten

Vastleggingskredieten, in miljoenen EUR (tot op drie decimalen)

Vermeld doelstellinge n en outputs ↓		Jaar 2024		Jaar 2025		Jaar 2026		Jaar 2027		TOTAAL	
	Soort ²⁶	Numme r	Kost en	Nummer	Kos ten	Nummer	Koste n	Nummer	Koste n	Totaal aantal	Totale kosten
- Output 1	Verstreking van de garantie voor het externe optreden					1	40,25	1	4,75	1	45
- Output 2	Evaluatie achteraf							1	0,15	1	0,15
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 1		1			-	-	-	-	1	0,15	2
TOTALE KOSTEN		1			-	-	-	-	1	0,15	2

²⁶

Outputs zijn de te verstrekken producten en diensten (bv. aantal gefinancierde studentenuitwisselingen, aantal km aangelegde wegen enz.).

3.2.3. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten

☒ Voor het voorstel/initiatief zijn geen administratieve kredieten nodig

☐ Voor het voorstel/initiatief zijn administratieve kredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven:

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027	TOTAAL
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------

RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader					
Personele middelen					
Andere administratieve uitgaven					
Subtotaal RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader					

Buiten RUBRIEK 7²⁷ van het meerjarig financieel kader					
Personele middelen					
Andere uitgaven van administratieve aard					
Subtotaal buiten RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader					

TOTAAL					
---------------	--	--	--	--	--

De benodigde kredieten voor personeel en andere administratieve uitgaven zullen worden gefinancierd uit de kredieten van het DG die reeds voor het beheer van deze actie zijn toegewezen en/of binnen het DG zijn herverdeeld, eventueel aangevuld met middelen die in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure met inachtneming van de budgettaire beperkingen aan het beherende DG kunnen worden toegewezen.

²⁷ Technische en/of administratieve bijstand en uitgaven ter ondersteuning van de uitvoering van programma's en/of acties van de EU (vroegere "BA"-onderdelen), onderzoek onder contract, eigen onderzoek.

3.2.3.1. Geraamde personeelsbehoeften

☒ Voor het voorstel/initiatief zijn geen personele middelen nodig

☐ Voor het voorstel/initiatief zijn personele middelen nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven:

Raming in voltijdequivalenten

	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027
20 01 02 01 (centrale diensten en vertegenwoordigingen van de Commissie)				
20 01 02 03 (delegaties)				
01 01 01 01 (onderzoek onder contract)				
01 01 01 11 (eigen onderzoek)				
Ander begrotingsonderdeel (te vermelden)				
20 02 01 (AC, END, INT van de “totale financiële middelen”)				
20 02 03 (AC, AL, END, INT en JPD in de delegaties)				
XX 01 xx yy zz ²⁸	- centrale diensten			
	- delegaties			
01 01 01 02 (AC, END, INT – onderzoek onder contract)				
01 01 01 12 (AC, END, INT – eigen onderzoek)				
Ander begrotingsonderdeel (te vermelden)				
TOTAAL				

XX is het beleidsterrein of de begrotingstitel.

Voor de benodigde personele middelen zal een beroep worden gedaan op het personeel van het DG dat reeds voor het beheer van deze actie is toegewezen en/of binnen het DG is herverdeeld, eventueel aangevuld met middelen die in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure met inachtneming van de budgettaire beperkingen aan het beherende DG kunnen worden toegewezen.

Beschrijving van de uit te voeren taken:

Ambtenaren en tijdelijk personeel	Directeur dir. D: toezicht houden op en beheren van de operatie, contacten onderhouden met de Raad en het Parlement voor de vaststelling van het besluit en de goedkeuring van het memorandum van overeenstemming, met de Jordaanse autoriteiten onderhandelen over het memorandum, verslagen beoordelen, inspectiebezoeken leiden en vorderingen bij het naleven van de voorwaarden beoordelen. Eenheidshoofd/adjunct-eenheidshoofd dir. D: de directeur bijstaan bij het beheren van de operatie, het onderhouden van contacten met de Raad en het Parlement voor de vaststelling van het besluit en de goedkeuring van het memorandum van overeenstemming, met de Jordaanse autoriteiten onderhandelen over het memorandum en de leningsovereenkomst (samen met DG BUDGET), het beoordelen van verslagen en van de vorderingen bij het naleven van de voorwaarden. DG BEGROTING: de leningsovereenkomst voorbereiden, erover onderhandelen met de Jordaanse autoriteiten en	
-----------------------------------	---	--

²⁸

Subplafond voor extern personeel uit beleidskredieten (vroegere “BA”-onderdelen).

	ervoor zorgen dat die wordt goedgekeurd door de bevoegde diensten van de Commissie en door beide partijen wordt ondertekend. Toezicht houden na de inwerkingtreding van de leningsfaciliteitsovereenkomst. De besluiten van de Commissie inzake de leningstransactie(s) voorbereiden, de indiening van de verzoeken om middelen follow-up geven, de banken selecteren en de financieringstransactie(s) voorbereiden en uitvoeren, en de middelen aan het land uitbetalen. De administratieve activiteiten verrichten voor de follow-up van de terugbetaling van de lening(en). De bijbehorende verslagen opstellen.	
Extern personeel	Deskeconomisten, sector macrofinanciële bijstand (dir. D): Het besluit en het memorandum van overeenstemming voorbereiden, contacten onderhouden met de autoriteiten en de internationale financiële instellingen, evaluatiebezoeken verrichten, voorbereiden van verslagen van de diensten van de Commissie en van Commissieprocedures voor het beheer van de bijstand, contacten onderhouden met externe deskundigen voor de operationele evaluatie en de evaluatie achteraf.	

3.2.4. Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader

Het voorstel/initiatief:

- ☐ kan volledig worden gefinancierd door middel vanerschikking binnen de relevante rubriek van het meerjarig financieel kader (MFK).
- ☐ hiervoor moet een beroep worden gedaan op de niet-toegewezen marge in de desbetreffende rubriek van het MFK en/of op de speciale instrumenten zoals gedefinieerd in de MFK-verordening.
- ☐ hiervoor is een herziening van het MFK nodig.

3.2.5. Bijdragen van derden

Het voorstel/initiatief:

- ☒ voorziet niet in medefinanciering door derden.
- ☐ voorziet in medefinanciering door derden, zoals hieronder wordt geraamd:

Kredieten in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

	Jaar N ²⁹	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3	Zoveel jaren als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)			Totaal
Medefinancieringsbron								
TOTAAL medegefinancierde kredieten								

²⁹ Het jaar N is het jaar waarin met de uitvoering van het voorstel/initiatief wordt begonnen. Vervang "N" door het verwachte eerste jaar van uitvoering (bijvoorbeeld: 2021). Hetzelfde voor de volgende jaren.

3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten

☒ Het voorstel/initiatief heeft geen financiële gevolgen voor de ontvangsten.

☐ Het voorstel/initiatief heeft de hieronder beschreven financiële gevolgen:

☐ voor de eigen middelen

☐ voor overige ontvangsten

geef aan of de ontvangsten worden toegewezen aan de begrotingsonderdelen voor uitgaven ☐

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten:	Voor het lopende begrotingsjaar beschikbare kredieten	Gevolgen van het voorstel/initiatief ³⁰						
		Jaar N	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3	Zoveel jaren als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)		
Artikel								

Vermeld voor de toegewezen ontvangsten het (de) betrokken begrotingsonderde(e)l(en) voor uitgaven.

Andere opmerkingen (bv. over de methode/formule voor de berekening van de gevolgen voor de ontvangsten of andere informatie).

³⁰ Voor traditionele eigen middelen (douanerechten en suikerheffingen) moeten nettobedragen worden vermeld, d.w.z. na aftrek van 20 % aan inningskosten.